

So an Lagh

(1) TIOMNADH A' CHROITEIR.

Le DOMHNUL IAIN MACCUMHAIS.

THA a lagh fhéin aig a' chroitear agus bhitheadh e a chum feuma dha nan cuireadh e barrachd èolais air. Is ann mar sin a mhàin a mheallas e gu h-iomlan na sochairean a bhuilicheadh air an uair a chuir a' Phàrlamaid air chois lagh na croite.

Tha e dual do dhuine a bhith seachnadh an lagha mur a cuir an cruaidh fhortan 'na luib e, agus a bhith beò an dòchas nach cuirear dragh air fad a bheatha le ceistean mar a tha: "Gu dé mo chòirichean ma leigeas mi dhìom a' chroit?," no, "Gu dé mo chòirichean ma dh' fheuchar ris a' chroit a thoirt bhuam?" Ach ma tha duine deònach a dhleasdanas a dhèanamh a thaobh nan càirdean a dh' fhàgas e an uair a thig e gu deireadh a latha, tha aon cheist ann co-dhiùbh air am bu chòir dha a bhith a' meòrachadh agus is e sin "Cò a shealbhaicheas mo chroit an déidh mo bhàis?"

Aig sgàth fuasglaidh fhaighinn air an t-seòrsa ceist sin, feumar beachd a chur air meur de'n lagh a tha a' riaghladh còirichean oighre agus dileabaich. Faodar an cuspair a roinn ann an dà phàirt, aon phàirt a' buntainn ris an oighre a ghabhas sealbh air a' chroit an uair nach eil dileabach air ainmeachadh; a' phàirt eile a' gabhail gnothaich ri dileabach a' chroiteir agus ri còir a' chroiteir air dileabach ainmeachadh.

OIGHRE A' CHROITEIR:

An uair a chaochaileas croitear gun tiomnadh a dhèanamh, tha an lagh a' steòrnadh a mach cò an t-oighre as fhaisge air. Is ann am measg àl a' chroiteir a choimheadar an toiseach air son oighre. 'Nan déidh-san, theidear a dh'ionnsaigh a bhràithrean 's a pheathraichean agus an cuid àil; agus 'nan déidh-san a rithist, a dh'ionnsaigh cuideachd athar.

Is ann mar so a tha an lagh a' taghadh oighre a measg nan càirdean sin:

- (a) Thig na mic air thoiseach air a' chloinn-nighean;
- (b) Thig an duine as sine air thoiseach air an duine as òige;
- (c) Ma tha teaghlach aig mac no aig nighinn, tha còir an teaghlach a réir còir an athar no na màthar.

Faodar so a dheanamh soilleir le bhith a' gabhail, mar eisimplear, croitear a dh'fhàg dithis mhac agus dithis nighean. Tha còir a' mhic